

Deres dato:
Deres ref.:
Gradering:

Objektkode: /
Emnekode: P S10

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091
Majorstua
0301 OSLO

SMÅKRAFTPAKKE BEIARN - HØRINGSUTTALELSE TIL SØKNAD OM SJU SMÅKRAFTVERK

Beiarn Kommunestyre behandlet i møte 22.06.2016 sak 42/16. Følgende vedtak ble fattet:

Beiarn kommune gjør sin vurdering ut fra sin rolle som lokal myndighet og samfunnsbygger. Vi vil derfor benytte anledningen her i samlet vurdering til å signalisere klart og tydelig hvilke utbygginger Beiarn kommune ser mulighet til å bidra med mer grønn kraft, selv om det nasjonale laksevassdraget allerede er sterkt påvirket av kraftutbygginger.

Beiarn kommune har kommet frem til følgende samlede vurdering av Beiarpakken, her presentert i tabells form:

Kraftverk	Innsigelse/Merknad	Avbøtende tiltak
Galtåga	Går inn for	Ikke nødvendig
Savåga	Går inn for	Ikke nødvendig
Gamåga	Går inn for	Ikke nødvendig
Heståga og Troåga	Innsigelse	Ingen mulige
Høgforsen	Innsigelse	Ja, må utredes
Bruforsen	Innsigelse	Ja, må utredes
Mårberget	Går inn for	Ikke nødvendig

Bakgrunn for samlet vurdering

Flere av søknadene viser til «utbygde kraftverk i nærheten» hvor det gjerne listes opp Nordlandselva, Arstadfossen, Steinåga, Forså, Muoidejohka og Kjeldåga, eller kun et utvalg av disse. Opplagte mangler ved slike oppramsinger er gode kart som viser hvilke vassdrag som nedstrøms er påvirket av eksisterende utbygginger. Svartisen-utbyggingen og utbyggingene i Arstaddalen har store sumvirkninger for

Beiarvassdraget. Påvirkningen av kraftutbygginger er spesielt av stor negativ konsekvens for sidevassdraget i Arstaddalen.

Beiarvassdraget er et nasjonalt laksevassdrag og Beiarfjorden er en nasjonal laksefjord til utforbi Kjelling. I henhold til «Regional plan om små vannkraftverk i Nordland» skal det «ikke tillates utbygging på lakseførende strekning», «i sideelver i nasjonale laksevassdrag som ikke er lakseførende skal man være restriktiv med å tillate utbygging og det må dokumenteres at gyte og oppvekstforhold ikke påvirkes i vesentlig grad» og «ved utbygging ovenfor vandringshinder skal man være restriktiv med å tillate utbygginger som kan forringe fiskebestander og fiske nedstrøms.»

Beiarn kommune går likevel inn for Gamåga, Mårberget, Galtåga og Savåga kraftverk ettersom de ikke innebærer store negative konsekvenser og fordelene åpenbart er større enn ulempene. Beiarn kommune åpner også for utbygging av Høgforsen og Bruforsen kraftverk hvis de utføres slik at de kan bidra til å utvide den anadrome strekningen i Beiarelva.

Vedtatt med 10 mot 4 stemmer.

GALTÅGA KRAFTVERK

Beiarn Kommunestyre behandlet i møte 20.06.2016 sak 25/16. Følgende vedtak ble fattet:

Kraftverket vil bidra til kraftoppdekning med ren fornybar energi tilsvarende årsforbruket til 780 husstander. Tiltaket vil gi inntekter til eierne, grunneiere og fallrettighetshavere, kommunen og til staten. Grunneiernes merinntekter kan opprettholde lokal bosetning og bevaring av lokal bygningsmasse. I byggeperioden vil det være behov for lokal/regional arbeidskraft. SKS Produksjon AS anslår lokal verdiskapning på ca. 60 mill. NOK målt i 2008-kroner.

Beiarn kommune mener etter en samlet vurdering at fordelene ved omsøkte utbygging er større enn ulempene.

Utbygger må gjøre de tiltak som er nødvendig for å sikre minstevannføring etter utbygging.

Beiarn kommune går derfor inn for at SKS Produksjon AS får bygge ut Galtåga kraftverk slik det er søkt om.

Vedtatt med 8 mot 7 stemmer.

SAVÅGA KRAFTVERK

Beiarn Kommunestyre behandlet i møte 20.06.2016 sak 24/16. Følgende vedtak ble fattet:

Kraftverket vil bidra til kraftoppdekning tilsvarende årsforbruket til 650 husstander. Tiltaket vil gi inntekter til eierne, grunneiere og fallrettighetshavere, grunneiernes bostedskommuner og til staten. Beiarn kommune vil få eiendomsskatteinntekter fra kraftverket. Grunneiernes merinntekter kan opprettholde lokal bosetning og bevaring av lokal bygningsmasse. I byggeperioden vil det være behov for lokal/ regional arbeidskraft. Oppsyn med kraftverket vil også bidra til lokalsamfunnet.

Utbygger må gjøre de tiltak som er nødvendig for å sikre minstevannføring etter utbygging.

Utslipp fra kraftstasjonen vil skje ovenfor synlig foss.

Selv om det er påpekt negative konsekvenser med denne utbyggingen mener Beiarn kommune etter en samlet vurdering at fordelene ved omsøkte utbygging er større enn ulempene.

Beiarn kommune går derfor inn for at Norsk Vannkraft AS (tidligere Blåfall AS) får bygge ut Savåga kraftverk slik det er søkt om.

Vedtatt med 8 mot 7 stemmer.

GAMÅGA KRAFTVERK

Beiarn Kommunestyre behandlet i møte 20.06.2016 sak 22/16. Følgende vedtak ble fattet:

Beiarn kommune går inn for at Norsk Vannkraft AS (tidligere Blåfall AS) får bygge ut Gamåga kraftverk slik det er søkt om. Beiarn kommune mener etter en samlet vurdering at fordelene ved omsøkte utbygging er større enn ulempene.

Enstemmig vedtatt.

HESTÅGA OG TROÅGA KRAFTVERK

Beiarn Kommunestyre behandlet i møte 20.06.2016 sak 28/16. Følgende vedtak ble fattet:

Beiarn kommune går i mot at Beiarkraft AS får bygge ut Heståga og Troåga kraftverk slik det er søkt om. Beiarn kommune mener etter en samlet vurdering av søknaden at ulempene ved omsøkte utbygging er klart større enn fordelene.

Beiarn kommune vil fremme innsigelse jamfør vannressursloven § 24 til omsøkte utbygging av Heståga og Troåga hvis tiltaket tillates som omsøkt.

Beiarn kommune viser til «Regional plan om små vannkraftverk i Nordland», vedtatt av fylkestinget i februar 2012, sine punkt D4 og D5:

D4. I sideelver i nasjonale laksevassdrag som ikke er lakseførende skal man være restriktiv med å tillate utbygging og det må dokumenteres at gyte og oppvekstforhold ikke påvirkes i vesentlig grad.

D5. I anadrome vassdrag skal man være svært restriktive med å tillate utbygging som endrer naturlig vannføring, vanntemperatur, vannkvalitet eller vandringsforhold på strekninger med laks, sjørørret og/eller sjørøye.

Den planlagte utbyggingen innebærer at vannet fra storparten av Hestågas nedbørsfelt overføres til kraftverket, men en minstevannsføring på 30 l/s på sommeren og 20 l/s på vinteren. Dette vil medføre at inntil 800 l/s av Hestågas naturlige vannføring overføres til kraftverket i stedet for til elvas naturlige løp. Dette rammes av den regionale planens punkt D5 ettersom det finnes sjørørret i de nedre delene av Heståga.

Overføringen av Heståga til kraftverket vil også påvirke Storåga, ved at utløpet av Heståga flyttes 600 meter nedstrøms det naturlige elveløpet. Denne strekningen av

Beiarelvva er et viktig gyteområde for laks, og tiltaket rammes derfor også av den regionale planens punkt D4.

Samlet sett kan Beiarn kommune vanskelig se for seg avbøtende tiltak for de to ovenstående avsnitt, uten at kraftverket deles opp i to ulike kraftverk. Eventuell flytting av kraftstasjonen vil innebære en overføring av et vassdrag til et annet, og ramme Beiarelvva og sidevassdragene. Hvilke følger dette får for gyting og anadrom strekning er ukjent, og naturmangfoldloven § 9 vil dermed gjøre seg gjeldende i et nasjonalt laksevassdrag.

Søknaden viser til en muntlig avtale mellom Beiarkraft AS og Beiarn kommune hva angår vannverksdammen i Heståga. Beiarn kommune stiller seg uforstående til denne fremstillingen og kjenner ikke til at en slik avtale er sluttet etter avtalelovens første kapittel. Beiarn kommune ser i så fall for seg at en muntlig avtale vanskelig kan være gyldig jamfør avtalelovens andre kapittel. Vannverk som leverer til over 50 brukere skal være godkjent, og et inngrep som konsesjonssøknaden innebærer vil dermed også måtte klareres med Mattilsynet.

Beiarn kommune merker seg at Beiarkraft søker om ekspropriasjon, men vil være forsiktige med å uttale seg verken den ene eller den andre veien hva angår inngripen i grunneiers rettigheter.

Beiarn kommune har veid fordelene opp mot ulempene. Kraftverket vil bidra til kraftoppdekning i form av ren og fornybar energi tilsvarende årsforbruket til 480 husstander. Tiltaket vil gi inntekter til eierne, grunneiere og fallrettighetshavere, kommunen og til staten. Grunneiernes merinntekter kan opprettholde lokal bosetning og bevaring av lokal bygningsmasse. I byggeperioden vil det være behov for lokal/regional arbeidskraft. I driftsfasen kan det bli behov for lokalt oppsyn med kraftverkene.

Beiarn kommune mener etter en samlet vurdering av søknaden at ulempene ved omsøkte utbygging er klart større enn fordelene. Dette gjelder tiltakets påvirkning på en gyttestrekning for laks i det nasjonale laksevassdraget ved flytting av vannføring mellom sidevassdragene, og tiltakets påvirkning på den anadrome strekningen av Heståga. I tillegg viser søker til en muntlig avtale hva gjelder vannverket i Heståga som Beiarn kommune stiller seg uforstående til ettersom tiltaket i så fall må klareres med Mattilsynet. Beiarn kommune vil dermed bruke innsigelse jamfør vannressursloven § 24 tredje ledd hvis tiltaket innvilges.

Enstemmig vedtatt.

HØGFORSEN KRAFTVERK

Beiarn Kommunestyre behandlet i møte 20.06.2016 sak 26/16. Følgende vedtak ble fattet:

Beiarn kommune går i mot at Beiarkraft AS får bygge ut Høgforsen kraftverk slik det er søkt om. Beiarn kommune mener etter en samlet vurdering av søknaden at ulempene ved omsøkte utbygging er større enn fordelene.

Beiarn kommune vil fremme innsigelse til omsøkte utbygging av Høgforsen hvis tiltaket tillates som omsøkt, uten avbøtende tiltak. Beiarn kommune krever som avbøtende tiltak at utbygger pålegges å utrede hvordan kraftverket skal utformes for å sikre fremtidig oppvandring og nedvandring av anadrom laksefisk, samt å bygge kraftverket ut fra en slik utredning.

I henhold til «Regional plan om små vannkraftverk i Nordland», vedtatt av fylkestinget i februar 2012, «[skal det ikke] tillates utbygging på lakseførende strekning [i nasjonale laksevassdrag].» På Miljødirektoratets side lakseregisteret.no går den lakseførende strekningen forbi Høgforsen og Bruforsen helt opp til Leiråga overfor Staupåmoen.

Beiarn kommune ønsker derfor som lokal myndighet med lokalkunnskap om de faktiske forhold å si noe om realitetene hva angår anadrom strekning i Beiarvassdraget. Som Beiarkraft AS sier i sin søknad «[ble det i 1962] ferdigstilt fisketrapper ved Høgforsen og Bruforsen med hensikt å få laks og sjørret opp til de øvre delene av Beiarelva, men hele prosjektet var mislykket.» Dette betyr ikke at prosjektet er skrinlagt. Beiarelva SA bruker penger på utredninger om mulige gyteforhold og oppvekstvilkår ovenfor Høgforsen og Bruforsen. Det er et ønske, også fra Beiarn kommune som lokal samfunnsutvikler, å få en utvidelse av den anadrome strekningen.

Beiarn kommune ser derfor muligheten for å kombinere to næringsprosjekter ved at Beiarkraft AS får tillatelse til å bygge ut Høgforsen med vilkår om at de aktivt bidrar til realisering av utvidelsen av anadrom strekning. Beiarn kommune ser at Beiarkraft AS allerede i søknadsprosessen har sett på muligheten for avbøtende tiltak, og lister opp syv mulige avbøtende tiltak. Beiarn kommune ønsker derfor at Beiarkraft AS får tillatelse til utbygging av Høgforsen kraftverk med vilkår om at kraftverket bygges ut fra en utredning om hvordan kraftverket skal utformes for å sikre fremtidig oppvandring og nedvandring av anadrom laksefisk. Vi viser i denne sammenheng spesielt til CEDREN sitt prosjekt SafePass.

Beiarn kommune går i mot at Beiarkraft AS får bygge Høgforsen kraftverk uten vilkår om sikring av fremtidig oppvandring og nedvandring av anadrome laksefisk. Et slikt vedtak vil utløse at Beiarn kommune bruker innsigelsesretten som ligger i vannressursloven § 24 tredje ledd. Hvis valget står mellom laks eller kraft vil Beiarn kommune følge Regional plan om små vannkraftverk i Nordland punkt D3 som sier at: «I nasjonale laksevassdrag skal det ikke tillates utbygging på lakseførende strekning.»

I denne sammenheng viser Beiarn kommune til at utløpet av Høgforsen kraftverk er planlagt innenfor det som allerede reelt er anadrom strekning. Vi vet ikke hvordan kraftverket vil påvirke denne delen av den anadrome strekningen, eller de delene rett nedløps for det planlagte utløpet. Beiarn kommune viser i den sammenheng også til Regional plan om små vannkraftverk i Nordland sitt punkt D6: «Ved utbygging ovenfor vandringshinder skal man være restriktiv med å tillate utbygginger som kan forringe fiskebestander og fiske nedstrøms.»

Beiarn kommune ser derfor nødvendigheten av en utredning om hvordan kraftverket skal utformes for å sikre fremtidig oppvandring og nedvandring av anadrom laksefisk. Beiarn kommune ser det som avbøtende tiltak at utbygger pålegges å utrede hvordan kraftverket skal utformes for å sikre fremtidig oppvandring og nedvandring av anadrom laksefisk, samt å bygge kraftverket ut fra denne utredning.

Kraftverket vil bidra til kraftoppdekning tilsvarende årsforbruket til 840 husstander. Tiltaket vil gi inntekter til eierne, grunneiere og fallrettighetshavere, kommunen og til staten. Grunneiernes merinntekter kan opprettholde lokal bosetning og bevaring av lokal bygningsmasse. I byggeperioden vil det være behov for lokal/regional arbeidskraft, og i driftsfasen kan det være behov for lokalt oppsyn med kraftverket.

Beiarn kommune mener etter en samlet vurdering av søknaden at ulempene ved omsøkte utbygging er større enn fordelene. Hvis valget står mellom laks og kraft i et nasjonalt laksevassdrag vil kraften måtte vike for laksen.

Enstemmig vedtatt.

BRUFORSEN KRAFTVERK

Beiarn Kommunestyre behandlet i møte 20.06.2016 sak 27/16. Følgende vedtak ble fattet:

Beiarn kommune går i mot at Beiarkraft AS får bygge ut Bruforsen kraftverk slik det er søkt om. Beiarn kommune mener etter en samlet vurdering av søknaden at ulempene ved omsøkte utbygging er større enn fordelene.

Beiarn kommune vil fremme innsigelse til omsøkte utbygging av Bruforsen hvis tiltaket tillates som omsøkt, uten avbøtende tiltak. Beiarn kommune krever som avbøtende tiltak at utbygger pålegges å utrede hvordan kraftverket skal utformes for å sikre fremtidig oppvandring og nedvandring av anadrom laksefisk, samt å bygge kraftverket ut fra denne utredning.

I henhold til «Regional plan om små vannkraftverk i Nordland», vedtatt av fylkestinget i februar 2012, «[skal det ikke] tillates utbygging på lakseførende strekning [i nasjonale laksevassdrag].» På Miljødirektoratets side lakseregisteret.no går den lakseførende strekningen forbi Høgforsen og Bruforsen helt opp til Leiråga overfor Staupåmoen.

Beiarn kommune ønsker derfor som lokal myndighet med lokalkunnskap om de faktiske forhold å si noe om realitetene hva angår anadrom strekning i Beiarvassdraget. Som Beiarkraft AS sier i sin søknad «[ble det i 1962] ferdigstilt fisketrapper ved Høgforsen og Bruforsen med hensikt å få laks og sjørret opp til de øvre delene av Beiarelva, men hele prosjektet var mislykket.» Dette betyr ikke at prosjektet er skrinlagt. Beiarelva SA bruker penger på utredninger om mulige gyteforhold og oppvekstvilkår ovenfor Høgforsen og Bruforsen. Det er et ønske, også fra Beiarn kommune som lokal samfunnsutvikler, å få en utvidelse av den anadrome strekningen.

Beiarn kommune ser derfor muligheten for å kombinere to næringsprosjekter ved at Beiarkraft AS får tillatelse til å bygge ut Bruforsen med vilkår om at de aktivt bidrar til realisering av utvidelsen av anadrom strekning. Beiarn kommune ser at Beiarkraft AS allerede i søknadsprosessen har sett på muligheten for avbøtende tiltak, og lister opp syv mulige tiltak. Beiarn kommune ønsker derfor at Beiarkraft AS får tillatelse til utbygging av Bruforsen kraftverk med vilkår om at kraftverket bygges ut fra en utredning om hvordan kraftverket skal utformes for å sikre fremtidig oppvandring og nedvandring av anadrom laksefisk. Vi viser i denne sammenheng spesielt til CEDREN sitt prosjekt SafePass.

Beiarn kommune går i mot at Beiarkraft AS får bygge Bruforsen kraftverk uten vilkår om sikring av fremtidig oppvandring og nedvandring av anadrome laksefisk. Et slikt vedtak vil utløse at Beiarn kommune bruker innsigelsesretten som ligger i vannressursloven § 24 tredje ledd. Hvis valget står mellom laks eller kraft vil Beiarn kommune følge Regional plan om små vannkraftverk i Nordland punkt D3 som sier at: «I nasjonale laksevassdrag skal det ikke tillates utbygging på lakseførende strekning.»

Kraftverket vil bidra til kraftoppdekning i form av ren og fornybar energi tilsvarende årsforbruket til 1105 husstander. Tiltaket vil gi inntekter til eierne, grunneiere og fallrettighetshavere, kommunen og til staten. Grunneiernes merinntekter kan opprettholde lokal bosetning og bevaring av lokal bygningsmasse. I byggeperioden vil det være behov for lokal/regional arbeidskraft.

Beiarn kommune mener etter en samlet vurdering av søknaden at ulempene ved omsøkte utbygging er større enn fordelene, hvis det ikke settes vilkår om avbøtende tiltak for å sikre opp og nedvandring av anadrome laksefisk. Hvis valget står mellom laks og kraft i et nasjonalt laksevassdrag vil kraften måtte vike for laksen.

Enstemmig vedtatt.

MÅRBERGET KRAFTVERK

Beiarn Kommunestyre behandlet i møte 20.06.2016 sak 23/16. Følgende vedtak ble fattet:

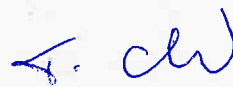
Beiarn kommune går inn for at Norsk Grønn Kraft AS får bygge ut Mårberget kraftverk slik det er søkt om. Beiarn kommune mener etter en samlet vurdering at fordelene ved omsøkte utbygging er større enn ulempene.

Enstemmig vedtatt.

Med vennlig hilsen
Beiarn kommune

Frank Movik
Kommunalleder Teknisk

Torbjørn Grimstad
Ingeniør

Kopi til:
Miljødirektoratet,
Nordland Fylkeskommune,
Fylkesmannen i Nordland,
Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland,
Saltfjellet reinbeitedistrikt v/ Per Ole Oskal,